

Rættleiðing til bygðarráðsformanninn frá andstöðuni ímóti brennistöð í Leirvík

Mikudag, 1. tann 26. nóvember 1986 hefur Eyðbjörn Lervig, bygðarráðsformaður eina sera jánkastu frágreiðing í blaðnum Eysturoyggjinn í samband við ætlaðu brennistöðina hjá IRF Úti á Vik sunnan fyrri Leirvík.

Tað fyrsta hann leggur út við, er, at bygðarráðið ikki ætlað sær at broyta stöðu, men „... halda fast um avgerðina at byggja brennistöð Eysturi á Hagaleiti.“ (Rætta staðarnavnið er Eysturi í Tröðni ella Úti á Vik; Undirskrivararnir). Hetta hóast hann veit, at størsti partin av leirvíkingum er hart ímóti hesum. Vörðin sum stöða hjá einum bygðarráðsformanni.

Krógvar seg aftanfyri sakkunnleikan

Ein verður heilt rørdur við at sita bygðarráðsformanninn: „So leingi sakkunnleikan ikki hevur verið okkum, at vandi er fyrri heilsuni hjá fólki, og at eingin ampi annars fer at standast av brennistöðini, er eingin orsök til at broyta stöðu hjá bygðarráðnum.“

Bygðarráðsformaðurin veit ógvuliga væl, at brennistöðin verður til ampa fyrri bygdina, bæði hvat dalking og ferðslu viðvíkur. Vit mugu minnast til, at sama brennistöð áður er rikin burtur av Skálafjørðinum og úr Sundalagnum sum ein eiturverksmiðja, ið heilsu- myndugleikarnir tá ikki kunnu góðkenna nærindis drekkivatnsøki.

Leirvíkar Heilsunevnd

Viðvíkjandi øllum tí ómáki, Leirvíkar Heilsunevnd skal hava gjørt sær í hesum máli er at siga, at longu 29. okt. 1985 kann Eyðbjörn Lervig erpisluga standa fram í Dimmalætting og siga: „Vit hava svarið til IRF liggjandi klárt á borðinum.“

Óg hetta var svar frá teimum somu monnum, sum sita í Leirvíkar Heilsunevnd. So fyrri tann skuld var óneyðugt hjá hesi nevnd at gera sær

nákran sum helst omak, tí teir høvdu longu uppá forðing tikið stöðu í málum sum bygðarráðslimir langt áðrenn teir sum heilsuráðslimir viðgjördu hetta sum heilsuál.

Loysnin

„Ruskmálið skal loysast“, sigur Eyðbjörn Lervig. Men er tað nokur loysn at rudda Føroya Land og stoyta allan lortin niður yvir leirvíkingar??

Tú veits væl harra bygðarráðsformaður, at ein stórur partur av tí, ið liggur í „... teimum dalkaðu ánum og rusklássunum...“ ikki kann brennast. Óg sum stöðan í ruskmálinum er nú, má ein taka sum givið, at alt ruski í Føroyum — uttanfyri Havnina — skal Úti á Vik. Einku annað stað er ávist.

Hetta er tað, vit hava at ganga út frá, og kann bygðarráðsformaðurin vísa á nakað annað stað, so kom fram við tí. Vit halda, at tað hevur skund.

Einasti mátin brenning

Lat okkum halda áfram við at sita bygðarráðsformannin:

„Millum annað tí tað visir seg, at hetta er einasti mátin, sum vit í Føroyum fram til í dag kunnu sleppa frá teimum dalkaðu ánum og ódámligu rusklássunum.“ Hesin „einasti mátin“ man vera skeivt fyrrikomin í hugaheimi bygðarráðsformansins — og kanska onkrum av hansara likasinnaðu.

Tað ber til at skilja ruskið óðrastandi í verðini, og henda loysnin fer í framtíðini at verða meiri og meiri nýtt, m.a. av umhvørvisgrundum. Hetta ber eisini til í Føroyum, og tað fyrri nógv færri pengar, enn tað kostar at driva eina brennistöð fyrri ikki at tala um báðar tvær. Royndir úr norðanlondum hava vist, at tað í dagsprisi í brutto kostar minni enn 7 mill. kr. árliga at skilja ruskið frá 50.000 fólki. Nettoútreiðslan er nógv minni. Hetta skal samanberast við, at brennistöðin í Havn

Mótstöðan

Tað er rætt, at mótmælislókkurinn ikki hevur mótmælt við at senda skriv beinleiðis til bygðarráðið. Men hvi mótmæla til eitt bygðarráð, ið frammanundan hevur tikið stöðu, og alla tíðina hevur sagt, at vit broyta ikki stöðu — „sterningarnir eru kastaðir.“

Bygðarráðsformaðurin heldur áfram „... ei heldur hevur nakað umboð fyrri mótstöðuna ímóti brennistöðini sett seg í samband við bygðarráðið.“

Hetta eru beinleiðis ósannindir. Tað stendur fast, at mótstöðufólk boðu bygðarráðið um fund á heysti 1985, men fingi onki svar. Tey boðu eisini bygðarráðið luttaka í panelfund, hetta var eisini á heysti í 1985, men fyrri at seinna panelfundinum, svaraði bygðarráðið, at teir vildu taka áheitanina upp á bygðarráðsfundi. Pam. undurinn bleiv kortini hildin sum ætlað. Ongin frá bygðarráðnum motti.

Her eigur eisini at viðmerkast, at bygðarráðsformaðurin sum treyt fyrri at læna fimleikarhøll skulans til henda nevnda panelfund — yvir faralefonina á TJALDRINUM setti ymisk krøv: Um onkur frá bygðarráðnum motti til fundin, so skuldi hesin hava óskerda talutið, eingi navn á fólki, ið ikki vóru til staðar, máttu nevast, og eingin filmur ella myndir av nokrum slag máttu visast. Hesi krøv vórðu kunngjörd við fundarbyrjan.

Afturat henda stutta søga:

Sjónvarpið v/ Á. Gregersen var til staðar.

Tað bygðarráðsformaðurin fekk hetta at vita, ringdi hann til sjónvarpsmannin. Var sera fornermaður yvir at teir høvdu verið á fundinum, og áleigdi at onki varð sent frá hesum fundi. Demokratiskur bygðarráðsformaður!!!

Sum nevnt motti ongin av bygðarráðslimumum — hóast innbjóðing — til panelfundin, fyrri at svara fyrri teirra stóru avgerð. Hetta halda vit vit var skammilig vanæran móti

borgarunum, og tað er ikki undarligt, at mótstöðubólkurinn, eftir hetta, ikki hirðir at venda sær til teirra bygðastýri.

»Ferðslan litið økt«

heldur bygðarráðsformaðurin áfram — »40 stórir lastbilar um vikuna — 8 um samdøgríð í arbeiðsvikuni.«

IRF byrjaði frá fyrstan tíð við at billa leirvíkingum inn, at tað í mesta lagi blivu 6 bilar um dagin. Síðan eru tölur spakuliga vaksni, og yvirfyri Fríðingarnevndin í Eysturoy segði Eyðbjörn Lervig, at tað blivu 10-15 bilar um dagin, svarandi til 50 gjøgnumkoyringar. Hetta út frá tølum, vit hava frá Æðuvík.

Vit gera vart við, at IRF-okið í dag gevur millum 10.000 og 15.000 rusksposar um vikuna, og afturat tí fer at geva — tá kontaineraskipin verður lika væl útbygd í øllum IRF-økinum, sum hon í Suðureysturoy í dag — einar 250 — 300 kontainerar at tæma um vikuna. Henda nøgd fer at økja á undan ári sigur framtidarprognosin.

Tað hevði verið áhugavert at vita, hvussu hesar nøgdur kunnu fáast í 40 lastbilar. Afturat hesum kemur so tann privata ferðslan, sum eingin kennir tittleikan av. Óg bygðarráðið hevur eingi krøv sett hesi ferðslu viðvíkjandi, hóast nógv málagæipan.

Ferðslan

uttanum bygdina

Ferð eftir ferð hevur Eyðbjörn Lervig sagt, at ferðslan skal ganga uttanum bygdina.

Seinast hetta hendi, var yvir Fyrri Heilsuføðilugu Starvsstovuni á fundi Úti á Vik í august 1986. Uppá beinleiðis spurning váttaði hann her, at ein av treytunum, bygðarráðið hevði sett yvirfyri IRF, var, at eingin ferðsla til og frá brennistöðini skuldi ganga gjøgnum bygdina.

Hvar eru hesar treytir blivnar av, harra bygðarráðsformaður? Í blaðnum Eysturoyggjinn sigur tú beint tað øvugt, nevniliga at ferðslan skal ganga igjøgnum bygdina. Óg afturat hesum sum »rosinan í pylsundinum« hesi heilt ótrúliga tíðindi, at Leirvíkar Kommuna nú skal til at byggja nýggjan veg til IRF — ein ringveg.

Vegurin Út á Vik

Restin av vegnum Út á Vik er uppdyrkingarvegur frá 1930-unum. Hesin vegur fer eftir koyring í stutta tíð við teimum stóru ruskbilum at verða kroystur til eitt runudiki.

IRF fer nú vegna felagskapin og Leirvíkar kommunu at søkja fríðingarnevndina fyrri Eysturoyanna um at fáa Hagaleiti góðkent til brennistöð. Umsóknin er á veg til fríðingarnevndina.

— Vit vóna at fríðingarnevndin ger skjótt av í málinum. Projektið er fullkomiliga klárt frá okkara síðu, sigur Jógván Isaksen, formaður í IRF.

Fyrr enn fríðingarnevndin hevur givið grønt ljós, fær IRF ikki sakt Leirvíkar kommunu um endaligt byggiloyvi.

Svarið klárt

Nú verður bert bíðað

eftir svari frá fríðingarnevndini í Eysturoy Landsstýrið hevur sín part — hjá IRF — í aðrar máttar klárt at byggja bygðarráðsformaðurin í Eyðbjörn Lervig, sigur.

— Vit bíða bert. Vit svarið til IRF liggja klárt á borðinum.

Bygðarráðsformaðurin dylir ikki, at svarið er tív, men sjálvsagt kommunan neytr treytir við, ið ikki er enn náttúrligt.

Leirvíkar bygðarráðið at tosa við Jarðarráðið í samband kommunan skal ognast okið á Hagaleiti til bygðarráðið.

Jógván Páll Lassen skrivari í IRF hevur við grovum orðum fyrri stuttum sagt, at IRF byggir ongan veg Úti á Vik. Hvó skal so gera hann, harra Eyðbjörn Lervig?? Hetta er eitt vegastreikið uppá uml. 2,5 km, sum í dagsprisi kostar góðar 20 mill. kr. at gera tvisporað. Ætlar tú at lata skattaborgararnar í Leirvík bløða eisini fyrri hetta, harra bygðarráðsformaður??

Tað skal her leggjast afturat, at Jógván Páll Lassen hevur váttað, at vegastreikið, ið er útboðið, eru vegastubbar frá verandi vegi Úti á Vik og uttanum sjálva brennistöðina.

Er orienterandi fundurin gloymdur

Lat okkum slá fast, at hesin veruleiki, sum Eyðbjörn Lervig umtalar í blaðnum Eysturoyggjinn, hevur litið til felags við tað, sum leirvíkingar í fyrsta umfari blivu egndir við og fingi frygiklað á almenna orienterandi fundinum um brennistöðin innan kommunumark í Leirvík, sum IRF og bygðarráðið bjóðaðu leirvíkingum til á vári 1985. Hesin fundurin snúði seg fyrri ein stóran part um allar teir fyrirminur, ið leirvíkingar kundu fáa av brennistöðini.

Bert nokur fá dømi fá hesum fundi:

Eyðbjörn Lervig sigur: „... tað er púra sikkurt, at kai verður bygd Úti á Vik, og spessalskip bygt til at flyta rusk við.“

Viðari sigur hann: „... at bygðarráðið »nodugt« vil hava ferðsluna gjøgnum bygdina????“

Niels Pauli Danielsen, landsstýrismaður helt seg heldur ikki aftur. Hann

tosaði um tann nógv útívikinginn, ið brennistöðin fór at geva bygdini. Fortreytin var, „... at bygðarráðið og fólkið í Leirvík einki hevur ímóti, at ein sovandi brennistöð verður lögð í kommununi.“ Nú hava 240 mótmælt, harra landsstýrismaður, og fleiri eru ímóti, sum tó ikki hava viljað skrivað undir. Hvat nú???

Um vegin segði hann, »at man (landsstýrið vól saktans) kennir seg moralskt forplikaðan til at eisini vegasambandið má verða í orðan.«

Á fundi í landsstýrinum á heysti 1985 við 8 leirvíkingum umboðandi mótstöðuna móti brennistöðini, segði landsstýrismaðurin, at tað ikki var ómøguligt at tunnill bleiv gjørdur úr Norðragotu og Úti á Vik. »Tá tað snýr seg um brennistöðina, hava vit óbegransaðar midlar,« legði hann afturat.

Løgin vælild móti IRF

Tað má tykjust mongum í Leirvík lögð, at okkara bygðarráð bjóðar seg fram at loysa rusksprunningin á einum so óhepnum oki, sum Úti á Vik, ið er okkara einasti nýttligur dalur uttan fyrri bygdina, har vit hava okkara einasta landbúnaðarøki til mjólkframleiðslu og eisini einasta veruliga drekkivatnsøki.

Afturat hesum verður øll bygdin rakt av teirri gjøgnumgangandi ferðslu.

Dioxinskaðar

Vit kærdu avgerðina hjá Heilsuføðilugu Starvsstovuni til Føroya Landsstýri, m.a. vísandi til, at langtíðararinnir av dioxinum eru ikki kend. Friggja-